sir ddinbych Cyngor
denbighshire County Council

Adroddiad i'r	Cabinet
Dyddiad y cyfarfod	25 Mawrth 2025
Aelod / Swyddog Arweiniol	Y Cynghorydd Jason McLellan, Arweinydd y Cyngor
Awdur yr adroddiad	Gary Williams, Cyfarwyddwr Corfforaethol: Llywodraethu a Busnes
Testun	Trosglwyddo Bargen Dwf Gogledd Cymru i Gydbwyllgor Corfforedig Gogledd Cymru.

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

1.1. Mae'r adroddiad hwn yn ymdrin â'r cynnig i drosglwyddo gweithrediad Bargen Dwf Gogledd Cymru i Gydbwyllgor Corfforedig Gogledd Cymru, yn unol â'r penderfyniad mewn egwyddor a wnaeth y Cabinet blaenorol ym mis Rhagfyr 2021.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1. Wedi i bwyllgorau gweithredu Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy, Cyngor Sir Ddinbych, Cyngor Sir y Fflint, Cyngor Gwynedd, Cyngor Sir Ynys Môn, Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam (y "Cynghorau Cyfansoddol") benderfynu mewn egwyddor i drosglwyddo gweithrediad Bargen Dwf Gogledd Cymru i Gydbwyllgor Corfforedig Gogledd Cymru, mae'r adroddiad yn argymell penderfyniadau ar gyfer gweithredu a hwyluso'r trosglwyddiad arfaethedig ar 31 Mawrth 2025 neu cyn hynny.

Mae'r ddogfen hon ar gael yn Saesneg. This document is available in English.

3. Beth yw'r Argymhellion?

3.1. Cytuno i sefydlu Cytundeb Partneriaeth a Chyllido (Atodiad 2) a throsglwyddo swyddogaeth y corff Atebol, cyfrifoldeb dros gyflawni Bargen Dwf Gogledd Cymru a'r trefniadau cyllido ar gyfer y Fargen Dwf i Gydbwyllgor Corfforedig Gogledd Cymru ar 31 Mawrth 2025 neu cyn hynny.

3.2. Cytuno i amnewid a neilltuo, fel y bo'r gofyn, i drosglwyddo gweithrediad Bargen Dwf Gogledd Cymru a'r hawliau a rhwymedigaethau ymhob cytundeb cyllido sydd yng ngofal Cyngor Gwynedd fel Corff Atebol ar ran Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru ("y Bwrdd Uchelgais") i Gydbwyllgor Corfforedig Gogledd Cymru ("y Cydbwyllgor Corfforedig");

3.3. Cytuno i drosglwyddo ac amnewid a/neu neilltuo'r holl fuddiannau yn y portffolio o brosiectau a ariennir gan Fargen Dwf Gogledd Cymru ynghyd ag unrhyw gytundebau, taliadau a phrydlesi ategol gan Gyngor Gwynedd fel Corff Atebol ar ran y Bwrdd Uchelgais i'r Cydbwyllgor Corfforedig.

3.4. Cytuno i drosglwyddo a/neu neilltuo'r holl falansau ariannol, arian yn ddyledus ac asedau yng ngofal Cyngor Gwynedd ar ran y Bwrdd Uchelgais i'r Cydbwyllgor Corfforedig.

3.5. Dirprwyo awdurdod i'r Prif Weithredwr, mewn ymgynghoriad â'r Swyddog Monitro a'r Swyddog Adran 151, gymeradwyo a gweithredu'r cytundebau, y gweithredoedd a'r holl ddogfennau cyfreithiol eraill ar eu ffurf derfynol, fel y bo'n angenrheidiol i weithredu'r trosglwyddiadau y cyfeirir atynt ym mharagraffau (1), (2) a (3) uchod.

3.6. Wedi cwblhau'r Cytundeb Partneriaeth a Chyllido, cytuno i derfynu'r cytundeb GA2 a dirwyn Cydbwyllgor Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru i ben.

3.7. Cytuno i drosglwyddo atebolrwydd i Gydbwyllgor Corfforedig Gogledd Cymru a'i fod yn derbyn cyfrifoldeb am wneud penderfyniadau ar gyfer gweithredu Bargen Dwf Gogledd Cymru yn amodol ar amnewid y Fargen Dwf a chymeradwyo Rheolau Sefydlog ychwanegol sy'n cynnwys telerau allweddol y Cytundeb Cydweithio ("GA2") rhwng y chwech o Gynghorau Cyfansoddol a'r pedwar o bartïon Addysg.

3.8. Cytuno i roi'r penderfyniadau uchod ar waith yn ddiymdroi heb eu galw i mewn, yn unol ag adran 7.25 o Gyfansoddiad y Cyngor, fel y gellir trosglwyddo ar 31 Mawrth 2025 neu cyn hynny.

4. Manylion yr adroddiad

4.1. Ar 17 Rhagfyr 2020, sefydlodd y Cynghorau Cyfansoddol ynghyd â Phrifysgolion Bangor a Wrecsam, Coleg Cambria a Grŵp Llandrillo Menai Gytundeb Cydweithio ("GA2") a greodd Gydbwyllgor, sef Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru, i fod yn gyfrifol am oruchwylio a chydlynu'r gwaith o gyflawni rhwymedigaethau'r Cynghorau ar gyfer Bargen Dwf Gogledd Cymru a chyflawni Gweledigaeth Twf Gogledd Cymru. Fel rhan o'r trefniadau hynny, penodwyd Cyngor Gwynedd i fod yn Awdurdod Cynnal ar gyfer y bartneriaeth ac ef yw'r Corff Atebol.

4.2. Sefydlwyd Cydbwyllgor Corfforedig Gogledd Cymru drwy reoliadau a wnaed dan Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 gyda'r nod o gryfhau trefniadau cydweithio rhanbarthol rhwng awdurdodau lleol. Mae'r Cydbwyllgor Corfforedig yn gorff cyhoeddus â grymoedd a dyletswyddau go debyg i awdurdodau lleol. Un o'i swyddogaethau statudol yw gwneud unrhyw beth y mae'n barnu sy'n debygol o hyrwyddo neu wella lles economaidd yr ardal. Mae'r Cydbwyllgor Corfforedig yn gorff corfforedig yn ei rinwedd ei hun, sy'n gallu cyflogi staff yn uniongyrchol, meddu ar asedau a rheoli cyllid, heb fod angen gweithredu drwy Gorff Atebol.

4.3. Ymysg aelodau'r Cydbwyllgor mae Arweinwyr Gweithredol y Cynghorau Cyfansoddol a Chadeirydd Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri. Sefydlwyd y Cydbwyllgor Corfforedig yn ffurfiol ym mis Ebrill 2021 a daeth ei swyddogaethau i rym ym mis Mehefin 2022.

4.4. Penderfynodd y Cynghorau Cyfansoddol mewn egwyddor yn 21/22 i drosglwyddo'r Fargen Dwf i'r Cydbwyllgor. Gwnaeth Cabinet Sir Ddinbych y penderfyniad hwnnw ar 14 Rhagfyr 2021. Deilliai ysgogiad strategol cyffredinol i drosglwyddo o'r cysylltiad rhwng aelodaeth Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru ac aelodaeth y Cydbwyllgor Corfforedig, y dymuniad i osgoi gormod o gyrff rhanbarthol gyda swyddogaethau tebyg, ac amryw fanteision ac arbedion effeithiolrwydd oherwydd bod y Cydbwyllgor Corfforedig yn endid corfforaethol ei hun.

4.5. Gwnaed penderfyniad mewn egwyddor yn wreiddiol gan fod y ddeddfwriaeth ynghylch Cydbwyllgorau Corfforedig yn dal i ddatblygu. Daeth y rhai olaf o'r Rheoliadau cychwynnol i rym ar 1 Ebrill 2023.

4.6. Er mwyn gallu trosglwyddo, mae angen i bwyllgor gweithredol pob un o'r Cynghorau Cyfansoddol wneud nifer o benderfyniadau. Y rhain yw, yn gryno:

- cytuno i sefydlu cytundeb partneriaeth a chyllido newydd, terfynu GA2 a dirwyn y Bwrdd Uchelgais i ben
- cydsynio i drosglwyddo'r trefniadau cyllido presennol ar gyfer y Fargen Dwf o'r Bwrdd Uchelgais i'r Cydbwyllgor Corfforedig
- cydsynio i drosglwyddo rhwymedigaethau a chyfrifoldebau ariannol o Gyngor Gwynedd fel Corff Atebol i'r Cydbwyllgor Corfforedig, gan gynnwys yr holl asedau a dyledion yn ogystal â'r portffolio o brosiectau
- dirprwyo awdurdod i'r swyddogion priodol gwblhau'r dogfennau cyfreithiol angenrheidiol.

4.7. Mae Cyngor Gwynedd, sef yr awdurdod cynnal a chorff atebol, wedi llunio adroddiad drafft manylach i bwyllgor gweithredol pob Cyngor Cyfansoddol i'w ystyried, sydd ynghlwm wrth yr adroddiad hwn yn Atodiad 1.

4.8. Mae'r Cytundeb Partneriaeth a Chyllido y bwriedir i'r partïon ei lofnodi ynghlwm yn Atodiad 2.

4.9. Wedi trosglwyddo, bydd y Cydbwyllgor Corfforedig yn ffurfio Is-bwyllgor Lles Economaidd a fydd yn rhan o drefn lywodraethu'r Cydbwyllgor fel y nodir yn y diagram o'r strwythur yn Atodiad 1. Bydd aelodau'r Is-bwyllgor yn cynnwys y chwech o arweinwyr y Cynghorau Cyfansoddol a bydd pob un yn cael pleidleisio. Bydd yno hefyd aelodau cyfetholedig heb bleidlais o'r Colegau a Phrifysgolion, y Bwrdd Cyflawni Busnes, y Bartneriaeth Sgiliau Ranbarthol a Pharc Cenedlaethol Eryri.

4.10. Dan y drefn bresennol, pwyllgorau craffu'r Cynghorau Cyfansoddol sy'n craffu ar waith y Bwrdd Uchelgais Economaidd. Fe gofia'r Aelodau bod y Cyngor wedi cytuno ar 28 Ionawr 2025 i sefydlu Cydbwyllgor Trosolwg a Chraffu Cydbwyllgor Corfforedig Gogledd Cymru a chadw pwerau pwyllgorau craffu lleol i drafod materion o bwys lleol.

4.11. Er mwyn gallu trosglwyddo ar 31 Mawrth 2025 neu cyn hynny, bydd yn rhaid gweithredu'r penderfyniadau a wneir ar sail yr adroddiad hwn yn ddiymdroi, heb eu galw i mewn, yn unol ag adran 7.25 o Gyfansoddiad y Cyngor.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at Gynllun Corfforaethol 2022 i 2027: y Sir Ddinbych a Garem?

5.1. Mae gweithredu'r Fargen Dwf yn cyfrannu at y thema 'Sir Ddinbych Ffyniannus' yn y Cynllun Corfforaethol.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut fydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

6.1. Yn unol â'r trefniadau dan GA2, mae pob un o'r Cynghorau Cyfansoddol a'r partneriaid addysg yn talu cyfraniad at gost y staff sy'n cefnogi gwaith y Bwrdd Uchelgais Economaidd. Telir y symiau hynny i Gyngor Gwynedd, yr awdurdod cynnal. Dan y Cytundeb Partneriaeth a Chyllido, byddai'r arian a delir i Gyngor Gwynedd ar hyn o bryd yn mynd i'r Cydbwyllgor Corfforedig yn lle hynny. Mae pob un o'r Cynghorau Cyfansoddol yn talu cyfraniad blynyddol o £57,880 at y Fargen Dwf a thâl atodol o £40,000. Byddai'n rhaid cael cydsyniad ysgrifenedig yr holl bartïon i gynyddu'r cyfraniadau hynny.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Les?

7.1. Nid oes angen Asesiad Effaith Integredig ar gyfer yr adroddiad hwn gan fod trosglwyddo swyddogaethau o'r Bwrdd Uchelgais Economaidd ac amnewid a neilltuo endidau a hawliau cyfreithiol i'r Cydbwyllgor Corfforedig yn fater cytundebol a chyfansoddiadol. Mae'r adroddiad hwn yn nodi'r trefniadau llywodraethu sy'n ofynnol er mwyn trosglwyddo'r Fargen Dwf a'r holl faterion sy'n hwyluso hynny i'r Cydbwyllgor Corfforedig.

8. Pa ymgyngoriadau sydd wedi'u cynnal gyda Chraffu ac eraill?

8.1. Penderfynodd y Cabinet mewn egwyddor ym mis Rhagfyr 2021 i gymeradwyo'r trosglwyddiad. Cynhaliwyd Gweithdy i'r Cyngor ar 11 Mawrth 2025.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

9.1. Nodir trefniadau cyllido Bargen Dwf Gogledd Cymru yn yr adroddiad. Ni fydd y trefniadau cyllido'n newid, ac eithrio bod taliadau'n mynd i Gydbwyllgor Corfforedig Gogledd Cymru ar ôl trosglwyddo'r cyfrifoldeb am weithredu'r Fargen Dwf o'r Bwrdd Uchelgais Economaidd.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

10.1. Mae a wnelo hyn yn ei hanfod â throsglwyddo’r cyfrifoldeb am weithredu’r Fargen Dwf o’r Bwrdd Uchelgais Economaidd i’r Cydbwyllgor Corfforedig. Nid oes unrhyw risgiau ychwanegol i weithredu’r Fargen Dwf. Yr un aelodau fydd ar y Cydbwyllgor Corfforedig â’r Bwrdd Uchelgais Economaidd. Bydd y staff sy’n cefnogi’r Bwrdd Uchelgais yn trosglwyddo i’r Cydbwyllgor Corfforedig. Amnewidir y cytundebau cyfreithiol â’r Llywodraeth ynghylch y Fargen Dwf ar yr un telerau a bydd cyfraniadau ariannol y Cyngor yn aros yr un fath.

10.2. Mae ffurfio Cydbwyllgor Trosolwg a Chraffu, a bod y Cydbwyllgor Corfforedig yn sefydlu Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ei hun, yn creu trefn gadarn ar gyfer dal y Cydbwyllgor Corfforedig i gyfrif.

11. Pŵer i wneud y penderfyniad

11.1. Adran 111 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972